

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af svineproduktion

Lundhedevej 28, 7200 Grindsted

April 2019

Dato: 09-04-2019

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.19 P19

Sagsnr.: 18/21444

P10.2.4.1 vs 2

Ks.: /MHA

Sagsbehandler:

Peter Nissen

Tlf. 7972 709

pni@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	4
GODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ LUNDHEDEVEJ 28, 7200 GRINDSTED	9
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	9
ØVRIGE FORHOLD	9
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	10
VILKÅR	13
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	17
OFFENTLIGGØRELSE MV.	18
KLAGEVEJLEDNING	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	20
INDLEDNING	20
BESKRIVELSE OG VURDERING AF HUSDYRBRUGET	20
Husdyrbrugets beliggenhed	21
Stalde og produktioner	22
Gødningsproduktion og -opbevaring	25
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget	25
Foder	26
Energi- og vandforbrug	26
Affald	28
Spildevand	28
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	29
Lugt	30
Støj, rystelser og transport	32
Støv, fluer og skadedyr	33
Lys	35
Landskab og kulturmiljø	35
Driftsforstyrrelser og uheld	36
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.	37
Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur	38
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget	38
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur	39
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur	40
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur	40
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)	42
Bilag IV arter	42
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	44
OPHØR	46
ALTERNATIVE MULIGHEDER	46
SAMLET VURDERING	47
BILAG	48

Indledning

Billund Kommune meddelte den 3. december 2012, miljøgodkendelse til udvidelse og drift af svineproduktion på Lundhedevej 28, 7200 Grindsted. Der er godkendt et husdyrbrug med 2.100 årssøer, i alt 488,37 DE. Kommunen har efterfølgende den 11. august 2016 meddelt et tillæg til godkendelsen, idet virksomheden ønskede at opføre en ny gyllebeholder. Afgørelserne blev meddelt efter hhv. § 12 stk. 2 og § 12 stk. 3 i den dagældende Husdyrbruglov¹.

Virksomheden har den 26. september 2018 ansøgt om godkendelse af det eksisterende husdyrbrug. Der er ansøgt om miljøgodkendelse efter reglerne i nugældende Husdyrbruglov², således husdyrbruget fremover er godkendt til et givent produktionsareal i stedet for et givent antal dyr.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af en ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om godkendelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug omfattes af godkendelse efter § 12 foretages ændringer eller udvidelser, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 2, i lovens kapitel 10.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Lundhedevej 28, 7200 Grindsted. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³ alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Lundhedevej 28, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 1e, Loft, Grindsted m.fl.* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 5300005937. Bedriftens CVR nr. er 26988330. CHR nr. er 93418. Husdyrbruget ejes og drives af Ny Endrupholm Nord A/S, Hovedvej A1 26, 6740 Bramming.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² LBK nr. 1020 af 06/07/2018. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

³ BEK nr. 1467 af 06/12/2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Høring

Høring af ansøgningen

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside den 9. oktober 2018. Offentligheden har herved indenfor en frist på 2 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 6 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke indhentet udtalelse fra eksterne berørte myndigheder efter lovens § 55, stk. 2.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse sendes i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 4, i høring i 30 dage til den 8. april 2019, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet sendes til:

Ny Endrupholm Nord A/S, Hovedvej A1 26, 6740 Bramming.

Med kopi til:

Konsulent ved SvineRådgivningen, Heidi Birch Wentzlau, hbw@sraad.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 947 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 6 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Indkomne bemærkninger i forbindelse med partshøringen

Billund Kommune har modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Der er indkommet 4 høringssvar, 2 pr telefon og 2 skriftlige. I det nedenstående afsnit fremgår høringssvarene samt ansøgers og Billund kommunes svar til disse.

Kommunens og ansøgers svar er i kursiv

Telefonisk hørings svar fra Ejeren af Lundhedevej 32

Har talt med ejeren af Lundhedevej 32.

Han ville gerne vide om projektet vedr. en udvidelse af Lundhedevej 28. Jeg oplyste at det ikke drejer sig om en udvidelse, men en godkendelse efter nye regler.

Desuden havde han en bekymring vedr. placeringen af døde dyr, hvor de har oplevet lugtgener fra hen over sommeren.

Telefonisk hørings svar fra Ejeren af Lundhedevej 36

Ejer af Lundhedevej 36. Ringer ind og spørger til hvad godkendelsen drejer sig om. Jeg oplyser at der ikke er tale om en udvidelse af produktionen, men en godkendelse efter nye regler

Hørings svar på mailhenvendelse fra ejeren af Lundhedevej 32

1. Tabellen på side 20-21 Tabellen viser at der på en 8 års drift, vil være mindre besætning. Vil det sige at de nuværende besætning på sigt vil falde?

2. Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads ved det vestlige læbælte eller i kølecontainer ved udleveringsrampen på side 25 Jeg vil gerne oplyse at vi ofte oplever, at tønderne med døde grise efter tømning, blot ligger smidt på jorden og ikke er oprejst. Det ses tydeligt fra vejen. Dvs. at skadedyr tiltrækkes og kan gå i tønderne hvor der kan ligge gammelt blod og andre rester fra de døde grise. Skal tønderne ikke være stillet på en fast bund og altid oprejst og med låg på?

3. Tabellen om transport på side 29-30 Hvad er årsagen til at transporten på grise og døde dyr øges så markant? Som tabellen på side 20-21 viser øges besætningen ikke? Umiddelbart vises der en samlet øgning på transport med 62 kørsler årligt, men som tabellen viser er det primært grundet fald i kørsel af korn i høstperioden. Er årsagen til dette fald, at markerne der tilhører Lundhedevej 28 er udlejet og derved ikke tæller med i denne tabel for Lundhedevej 28? Men transporten vil stadig forekomme men fra eksterne lejere?

- 1) *Tabellen på side 20-21 viser den nuværende godkendte produktion og den ansøgte produktion. 8 års driften skal ses bagudrettet og er den godkendte produktion på ejendommen for 8 år siden. Det er taget med fordi vi skal sammenligne ammoniakfordampningen fra ejendommen 8 år tilbage i tiden. Det betyder altså ikke et fald i den fremtidige produktion.*
- 2) *Jeg vil tage en snak med ejer og forsøge at få rettet op på forholdene. Det vil også blive et tema ved næste miljøtilsyn på ejendommen. Der er ikke krav om en støbt plads til opbevaring af de døde dyr. Jeg vil mene at de tomme containere skal være oprejste og lukkede. Jeg har ikke lov-hjemmel til at stille vilkår til opbevaringen af døde dyr. Det er fødevarerstyrelsen som er myndighed på dette område.*
- 3) *Opgørelsen af antallet af transporter er udarbejdet af ejer. Antallet af transporter med gylle og korn er baseret på et bedste skøn. Som jeg har forstået det vil en del af korntransporterne i høst, blive med lastbil og dermed har hver enkelt transport mere korn med. Det er fortsat ejer som driver jorden.
Antallet af transporter med levende grise stiger fordi ejer selv flytter små-grise fra staldende på Lundhedevej til sine andre staldanlæg.
Antal transporter til afhentning af døde dyr er også baseret på et skøn.
Her vil det være positivt set fra jeres synsvinkel med flere afhentninger, da døde dyr ligger kortere tid.*

Hørings svar på mailhenvendelse fra ejeren af Tiphedevej 8

1: Hver sommer har vi været voldsomt generet af fluer - ikke mindst i 2018.

Det var mange perioder, hvor det var umuligt at opholde sig i have eller udestue, endsige spise udendørs !

Der bør indsatsen intensiveres og gøres særdeles mere effektiv !

2: Der er tydelig lugt af gylle, når den blev kørt ud. Det er generende, men selvfølgelig nødvendig.

Krav om konsekvent nedfældning er vel en løsning, når nu husdyrbruget ønskes udvidet så voldsomt og tæt på byzonen.

3: Opførelse af et biogasanlæg er et godt initiativ, men bør af lugtgener placeres i lugtfri afstand fra byzoner.

Der er uheldige erfaringer fra andre eksisterende anlæg.

- 1) Husdyrbruget på Lundhedevej 28 er med lukkede stalde. Det vil derfor være relativt begrænset hvor mange fluer der kommer fra husdyrbruget. Billund Kommune føre regelmæssigt tilsyn med husdyrbruget og har i den forbindelse også fokus på fluer. Ved tidligere tilsyn er der ikke observeret problemer med fluer.

Den nye ejer oplyser at der i forbindelse med overtagelse af ejendommen i sommeren 2018 er foretaget en tiltrængt rengøring af alle stalde og ventilationsrør mv.

Jeg kan se, at der ligger nogle mindre landbrugsejendomme i samme afstand til dig, hvor de har dyr på dybstrøelse og en mødding, hvilket kan være en kilde til fluer. Kommunen vil ved næste miljøtilsyn følge op på fluebekæmpelsen på disse ejendomme.

Fluer vil også blive opformeret når der er bevoksning og skov i nærheden.

- 2) Som du selv skriver så lugter gylle i forbindelse med udbringning på markerne. Kommunen har ikke lovhjemmel til at kræve en generel nedfældning af gylle på arealerne. Gylleudbringning er reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsen og skal derfor ikke behandles i forbindelse med den aktuelle miljøgodkendelse.
- 3) Det planlagte biogasanlæg, har ikke nogen sammenhæng med denne miljøgodkendelse.

Ansøgers Rådgiver har lavet følgende redegørelse.

Undertegnede skal på vegne af ejer knytte en kortfattet kommentar til de indkomne høringssvar.

Lundhedevej 32 – mail

1. Tabellen på side 20-21 Tabellen viser at der på en 8 års drift, vil være mindre besætning. Vil det sige at de nuværende besætning på sigt vil falde?

2. Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads ved det vestlige læbælte eller i kølecontainer ved udleveringsrampen på side 25 Jeg vil gerne oplyse at vi ofte oplever, at tønderne med døde grise efter tømning, blot ligger smidt på jorden og ikke er oprejst. Det ses tydeligt fra vejen. Dvs. at skadedyr tiltrækkes og kan gå i tønderne hvor der kan ligge gammelt blod og andre rester fra de døde grise. Skal tønderne ikke være stillet på en fast bund og altid oprejst og med låg på?

3. Tabellen om transport på side 29-30 Hvad er årsagen til at transporten på grise og døde dyr øges så markant? Som tabellen på side 20-21 viser øges besætningen ikke? Umiddelbart vises der en samlet øgning på transport med 62 kørsler årligt, men som tabellen viser er det primært grundet fald i kørsel af korn i høstperioden. Er årsagen til dette fald, at markerne der tilhører Lundhedevej 28 er udlejet og derved ikke tæller med i denne tabel for Lundhedevej 28? Men transporten vil stadig forekomme men fra eksterne lejere?

Ad. 1. 8 års driften beskriver produktionen bagudrettet, dvs. husdyrbrugets produktionsareal for 8 år siden. Dette for at lave en opsummeret beregning af husdyrbrugets samlede udledning over en længere periode.

Ad. 2. Ejer har nyligt strammet op på proceduren omkring håndtering og levering af døde dyr til destruktion. Således er der nu sat en fast medarbejder på opgaven med at tilmelde, håndtere og føre opsyn med pladsen hvorfra de døde dyr afhentes.

Tønderne med de døde grise placeres bag muren mod Lundhedevej på den dertil indrettede plads omkranset af inventar. Når DAKA har afhentet, skal tønderne naturligvis sættes pænt retur på pladsen indenfor hegnet. Den ansvarlige medarbejder skal herefter flytte tønderne retur til deres sædvanlige placering v. staldanlægget.

Med den ændrede arbejdsfordeling er det ejers håb at undgå gener for tilfældige forbipasserende og nærmeste nabo.

Skulle ovenstående imod forventning ikke have den ønskede virkning vil ejer meget gerne have en direkte kontakt og en dialog omkring de gener man oplever.
 Ad 3. Opgørelsen af nudriftens antal transporter stammer fra besætningens gamle godkendelse. Ny ejer har ingen kendskab til hvor præcis tidligere ejer har været i denne optælling. Det kan dog oplyses at undertegnede har været ganske grundig med oplysninger om hvor mange transporter der kan forventes til ejendommen i den nuværende drift. Således er følgende oplyst;

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Smågrise (fra)	Lastvogn Egen chauffør	Smågrisene transporteres fra ejendommen i egne køretøjer. Grisene køres til ejers slagtesvineejendomme via 2 stk transporter pr. uge. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet kl. 6.00-18.00
Polte til udskiftning	Lastvogn Egen chauffør	Besætningen modtager polte til udskiftning af søer. Der modtages dyr via 1 transport i kvartalet – 4 transporter pr. år. Transporterne foregår på hverdage og i tidsrummet 06.00-18.00
Slagtedyr	Lastvogn	Der afhentes slagtedyr fra ejendommen 1 gang pr. uge.

Der er fortsat markdrift tilknyttet ejendommen men denne reguleres ikke længere via besætningens husdyrgodkendelse.

Antallet af transporter med eget korn svarer til det korn som kan lægges på lager i ejendommens siloer. Den resterende del af høsten bringes til opbevaring andet sted.

Kornet transporteres til forarbejdning på foderfabrik med de samme lastvogne der leverer det færdige foder – når den færdige vare er læsset af på ejendommen fyldes lastvognen med korn som køres retur til fabrikken. På denne måde minimeres kørslerne med 'tom vogn' og hver eneste transport udnyttes maksimalt.

Kortfattet kommentar vedr. fluer;

Ejendommen anvender rovfluer i alle stalde. Rovfluen æder larverne fra de andre fluer, og udmærker sig ved ikke at forlade gødningskanalen/stalden hvor de ernærer sig ved gødningsrester.

Ansatte har fokus på at holde staldene rene for gødningsrester i det daglige og der er efter overtagelsen maj 2018 gennemført en meget grundig rengøring af alle staldafsnit på ejendommen. Således er alle stalde vasket ned, ventilationsafkast, ventiler, vægge, lofter og bund er højtryksrenset og udtørret grundigt. Det er derfor ikke ejers egen opfattelse at fluer udgør et problem i besætningen.

På vegne af ejer

Heidi Wentzlau

Svinerådgivningen

Kommunens samlede vurdering af bemærkninger indkommet i høringsperioden:

Billund Kommune har forholdt sig til de indkomne bemærkninger i forbindelse med partshøringen af godkendelse.

Ansøger er ligeledes blevet bedt om at forholde sig til bemærkningerne. Ansøger har præciseret håndteringen af døde dyr og vil fremover have fokus på dette område.

Kommunen vurderer, at de indkomne bemærkninger ikke giver anledning til ændring af godkendelsens ordlyd.

Godkendelse af husdyrproduktionen på Lundhedevej 28, 7200 Grindsted

Virksomheden har den 26. september 2019 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse af det eksisterende husdyrbrug.

Med denne afgørelse meddeler Billund Kommune godkendelse af husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte udvidelser og ændringer, efter § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Lundhedevej 28 omfattet af en miljøgodkendelse fra 2012 og et tillæg fra 2016.

Med denne nye afgørelse bortfalder samtlige tilbageværende vilkår i de ovennævnte afgørelser, således at husdyrbrugets anlæg fremover alene reguleres ved vilkårene i den nye afgørelse. Vilkårene i denne nye afgørelse består dels af vilkår, som er overført fra de hidtidige godkendelser, og dels af nye vilkår. Der er redegjort nærmere for dette i afgørelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering nedenfor.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, samt en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁴.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de deri nævnte krav og regler kan være en skærpelse af den godkendelses vilkår.

---

⁴ BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Lundhedevej 28, 7200 Grindsted, blev i 2012 godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til udvidelser af bygninger og til en svi-nebesætning på maksimalt 488,37 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om en godkendelse af det eksisterende husdyrbrug.

I stedet for dyreenheder skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra husdyrbrugets staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift).

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Lundhedevej 32, som ligger ca. 260 m vest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 665 meter øst for ejendommens anlæg. Der er ca. 850 meter til nærmeste byzone, "Grindsted".

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

Der sker ikke bygningsmæssige ændringer som følge af denne godkendelse. Billund Kommune har derfor vurderet, at husdyrbruget på Lundhedevej 28 kan overholde disse afstandskrav.

Anlæg, besætning og gødning

Der er ansøgt om miljøgodkendelse til de eksisterende driftsbygninger med et produktionsareal på ca. 7930 m²

Gylle opbevares i 4 gylletanke på tilsammen 12.250 m³, som alle er overdækkede.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. areal er lille.

Ansøgningssystemets beregninger af husdyrbrugets ammoniakemission viser, at husdyrbruget overholder de BAT-betingede emissionskrav. Som emissionsreducerende tiltag anvendes overdækning af gyllebeholdere. Ansøger har redegjort for, at der ikke kan gennemføres yderligere emissionsreducerende tiltag, hvor der er proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra:

- Ventilationsanlægget
- Korntøringsanlæg,
- Højtryksrensere, som primært anvendes indendørs

Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen.

Flere af støjklenderne er placeret i lukkede bygninger, fx højtryksrensere og foderanlæg. Kompressor til foderanlæg er placeret på vibrationsfri belægning. Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Antallet af transporter (til- og frakørsel regnes for én transport) er i den ansøgte drift opgjort til ca. 994 stk. om året, hvilket er en stigning på ca. 62 transporter i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

Det er vurderet i ansøgningen, at håndtering af foder ikke vil medføre nævneværdige støvgener for omgivelserne, da foderet opbevares i siloer placeret udendørs eller i foderladen, og da foderet så vidt muligt håndteres i lukkede systemer. Halm opbevares indendørs i foderladen.

Det er oplyst, at der i forbindelse med dyreholdet kan forekomme skadedyr. Der foretages rottebekæmpelse og biologisk og kemisk fluebekæmpelse efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Rottebekendtgørelsen.

Udendørs belysning er sensorstyret og vil kun være tændt efter behov.

Der anvendes lys i staldene indenfor normal arbejdstid.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgeneafstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Billund Kommune har vurderet, at denne godkendelse ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Lundhedevej 28 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Ejendommen ligger ikke indenfor områder, som er omfattet af beskyttelseshensyn i forhold til kultur, landskab eller natur.

Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer er det kommunens vurdering at der ikke sker ændringer i oplevelsen af landskabet.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, ligger ca. 8 km mod sydøst. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle søer og vandhuller, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører i naturområderne. Beregningerne viser, at der ikke sker væsentlige påvirkninger.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til drift af husdyrbruget, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Peter Nissen
Miljøsagsbehandler, Landbrug
Billund Kommune

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktionsanlæg, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").
5. Ved gyllebeholdere skal der, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan opsamles og udsprinkles eller nedsives, når pladsen forinden er rengjort efter brug.
6. Gyllebeholderne skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
7. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Gødningsopbevaring og -håndtering

8. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Energi- og vandforbrug

9. Ventilationsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
10. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.

Affald

11. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
12. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

13. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Lugt

14. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
15. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

16. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
17. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer

	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

18. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

19. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Den årlige transport må ikke overstige den ansøgte mængde i et omfang, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt.
20. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
21. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
22. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

23. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning fra bygningsparcellen samt i forbindelse med til- og frakørsel til denne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Skadedyrsbekæmpelse

24. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
25. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og rede-

gørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

26. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

27. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

28. For at forebygge lyspåvirkning fra husdyrbruget skal eventuelle nye uden-dørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde.

Driftsforstyrrelser og uheld

29. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

30. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
31. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
32. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

33. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de i bilag 3 oplyste teknikker. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

34. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
35. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
36. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkraav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

37. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 50 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Revurdering

Miljøgodkendelsen for et IE-husdyrbrug, hvilket omfatter husdyrbruget på Lundhejdevej 28, skal jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 1 og 4, tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Det fremgår af bilag 4 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der den 21. februar 2017 blev offentliggjort en BAT-konklusion for "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin".

Miljøgodkendelsen for et IE-husdyrbrug skal endvidere, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 3, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal dog revurderes senest 8 år efter, at husdyrbruget er godkendt første gang.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 1, skal det ved revurderingen sikres, at kravene i bekendtgørelsens § 25, jf. bilag 3, pkt. A, og i §§ 26, 27 og 35, overholdes.

Med denne nye miljøgodkendelse vurderes samtlige vilkår og samles heri, således at husdyrbruget fremover alene reguleres ved denne nye afgørelse. Husdyrbrugets indretning, drift og emissioner vurderes i forhold til opfyldelse af nugældende BAT-krav, herunder krav i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, stk. 1 og i ovennævnte BAT-konklusion, og det er kommunens vurdering, at en selvstændig revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse med tilhørende tillæg dermed er unødvendig. Det fastsættes derfor, at næste regelmæssige revurdering af miljøgodkendelsen skal ske i 2029, når der er forløbet 10 år efter meddelelsen af denne afgørelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering efter gældende regler for tidsfrist, når der offentliggøres en ny BAT-konklusion, som vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Tilsynsmyndigheden skal endvidere tage godkendelsen op til revurdering i situationer anført i Husdyrbruglovens § 40, stk. 2.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse annonceres den 09-04-2019 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen er sendt til:

Ny Endrupholm Nord A/S, Hovedvej A1 26, 6740 Bramming.

Med kopi til:

Konsulent ved SvineRådgivningen, Heidi Birch Wentzlau, hbw@sraad.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk
Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk
DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 08-05.2019

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget danner baggrund for miljøgodkendelse af det ansøgte projekt.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af husdyrbruget

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SvineRådgivningen I/S indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Lundhedevej 28, idet der ønskes godkendelse af eksisterende anlæg og besætning. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningsystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 16. november 2018 (version 2). Ansøgningsmaterialet redegør for de samlede påvirkninger fra det fremtidige husdyrbrug efter gennemførelse af de ansøgte ændringer.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift, i de nedenstående afsnit. Der stilles vilkår om at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, stk. 4, at IE-husdyrbrug, hvilket omfatter Lundhedevej 28, skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i § 43, stk. 2. Det fremgår af § 43, stk. 4, at kravet om at anvende et miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i Husdyrbrugloven.

Husdyrbruget skal herefter kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Da kravene reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, skal der ikke fastsættes vilkår herom i denne afgørelse. Billund Kommune skal føre tilsyn med, at husdyrbruget overholder bekendtgørelsens krav efter meddelelse af godkendelsen.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Lundhedevej 32, som ligger ca. 260 m vest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 665 meter øst for ejendommens anlæg. Der er ca. 850 meter til nærmeste byzone, "Grindsted".

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.

---

⁵ Bekendtgørelse nr. 116 af 23/01/2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

I bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning.

Ansøger oplyser, at afstandskravene i lovens § 6 og § 8 overholdes.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte kan overholde afstandskravene i § 6 og § 8, og at anlæggets eksisterende placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Stalde og produktioner

Ved godkendelsen fra 2012 blev husdyrbruget godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til en besætning på maksimalt 488,37 DE, som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer.

I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift i stedet baseres på størrelsen af staldarealet og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

Der er ansøgt om miljøgodkendelse af det eksisterende staldanlæg.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift samt 8 års drift i det digitale ansøgningsystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Bygningsareal	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal
-----------	---------------	------------------------	------------------

Ansøgt drift			
1. Drægtighedsstald	1781	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1517
2. Farestald	2880	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1990
		Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	495
		Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	223
3. Drægtighedsstald og løbeafdeling	2588	Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	616
		Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	585
		Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	1052
4. Drægtighedsstald m.v.	2039	Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	752
		Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	434
		Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	266
I alt			7930
Nudrift			
1. Drægtighedsstald	1781	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1517
2. Farestald	2880	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1990
		Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	495
		Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	223
3. Drægtighedsstald og løbeafdeling	2588	Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	616
		Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	585
		Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	1052
4. Drægtighedsstald m.v.	2039	Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	752
		Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	434
		Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	266
I alt			7930
8 års drift			
2. Farestald	2880	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1990
		Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	495
		Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	223
3. Drægtighedsstald og løbeafdeling	2588	Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	616
		Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	585
		Søer, golde og drægtige. løsgående, delvis spaltegulv.	1052
4. Drægtighedsstald m.v.	2039	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	752

		Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	434
		Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	266
I alt			6413

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger og opgørelser af de eksisterende og fremtidige produktionsarealer (se bilag 3).

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁶ regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde, staldsystemer og produktioner, som disse er vist i tabel 1.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

⁶ BEK nr. 1076 af 28/08/2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbruget frembringer kun flydende husdyrgødning. Gyllen opbevares i fire gylletanke på samlet 12.250 m³, som alle er overdækket med teltdug. Gyllebeholderen på 6000m³ er under opførelse.

Ansøger oplyser at, husdyrbrugets opbevaringskapacitet til hver en tid opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Kommunens vurdering

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget har adgang til tilstrækkelig opbevaringskapacitet, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, dvs. de på tidspunktet for den aktuelle afgørelse gældende emissionsfaktorer og gældende virkemidler. Vilkårene om virkemidler og miljøteknologi i den gældende godkendelse eller tilladelse for det pågældende staldafsnit fastholdes med den relative ammoniakreducerende effekt, som de tillægges at have på afgørelsestidspunktet.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2012 er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakemission fra anlægget under forudsætning af, at gyllebeholderene har fast overdækning. Dette videreføres i denne godkendelse.

I ansøgningen er det beregnet, at det samlede BAT-krav for det ansøgte projekt er på 9749 kg NH₃-N/år.

I Husdyrgodkendelse.dk er det endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 9032 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Lundhedevej 28 er dermed overholdt med en margin på 717 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

Overholdelse af BAT for ammoniakemissionerne er baseret på de anvendte staldsystemer og på anvendelse af ammoniakreducerende teknikker (overdækning af gyllebeholder). I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" er der opstillet vilkår, som fastlægger anvendelse af de staldsystemer, der er lagt til grund for beregningerne af husdyrbrugets ammoniakemissioner.

Overdækning af gyllebeholdere

Fast overdækning af gyllebeholder (telt, betonlåg eller flydedug) er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste i 2006 og revideret i 2014. Vilkårsforslagene i ovennævnte teknologiblad er samtidig optaget uændrede som vilkårsforslag på Teknologilisten.

Der stilles vilkår om fast overdækning i denne godkendelse.

Foder

I den eksisterende godkendelse er det beskrevet, at der sker fremstilling af foder på ejendommen. I forbindelse med denne godkendelse ændres dette til, at der fremover anvendes færdigblandet foder. Foderet leveres med lastbil og tippes af i korngrav, hvorfra det snegles op i siloerne.

I laden opbevares der halm.

Det er oplyst, at der udarbejdes effektivitetsrapporter over forbruget af foder, og at foderplaner revideres efter behov for at sikre optimal foderudnyttelse.

Kommunens vurdering

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke det specifikke næringsstofindhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der ikke skal stilles vilkår herom i denne godkendelse.

Energi- og vandforbrug

Ansøger har erhvervet husdyrbruget for mindre end et år siden og kender derfor ikke det præcise resurseforbrug.

Ansøger oplyser, at der fremover ikke bruges energi på fremstilling af foder, da der leveres færdigfoder.

Der er udarbejdet et dokument som beskriver ejendommens tiltag i forhold til miljøledelse.

I ansøgningen er der oplyst følgende om energi- og vandbesparende foranstaltninger:

Lys:

I staldene vil der løbende blive skiftet til LED-belysning. Udendørs belysning er sensorstyret.

Ventilation:

- Der anvendes frekvensregulerede ventilatorer i alle stalde. I forhold til traditionelle spjældregulerede ventilatorer bruger disse mindre energi.
Forskellen er at frekvensregulerede ventilatorer nedjusterer kapaciteten ved at bruge mindre strøm, hvor de spjældregulerede bruger den samme mængde strøm, uanset ventilationsbehov, men regulerer på spjældets åbning.
- Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.
- Anlægget justeres min. 2 gange årligt til hhv. sommer/vinterindstillinger for at modvirke unødigt energiforbrug.

Fodersystemer:

Der anvendes færdigfoder. Hvilket vil resultere i et lavere elforbrug i forhold til nu-driften, hvor foderet fremstilles på ejendommen.

Vask af stalde:

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.

Der anvendes endvidere vandbesparende dyser. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dyser reducerer vandforbruget ved vask.

Overbrusningsanlæg

Overbrusningen er temperaturstyret og justeres efter de anbefalede kurver. Det er BAT ikke at anvende mere vand, end hvad der er nødvendigt.

Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør, og små reparationer udføres med det samme.

Styring, vedligehold mv.:

- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Der er opsat vandur.
- Der tilsendes månedligt opgørelse af elforbrug fra energiselskabet.
- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af autoriseret installatør.
- Der foretages løbende service på gyllekølingsystem.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.

Kommunens vurdering

Med henblik på at sikre anvendelse af BAT på husdyrbruget stilles vilkår om, at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug. Endvidere er der stillet vilkår om, at der skal udføres kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlæg.

Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik")

Affald

Ansøger oplyser følgende om affald.

Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner;

Tabel for fast affald

ISAG kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	Lukket container	Godkendt renovatør
23.00	Ikke forbrændingseget	Sorteres og opbevares i laden	Kommunal modtagestation
50.00	Papir/pap	Sorteres og opbevares i laden	Kommunal modtagestation
51.00	Glas	Sorteres og opbevares i laden	Kommunal modtagestation
52.00	Plast	Sorteres og opbevares i laden	Kommunal modtagestation
52.00	Heraf PVC	Sorteres og opbevares i laden	Kommunal modtagestation

Tabel for olie- og kemikalier

EAK Kode	Affalds type	Opbevaring	Bortskaffelses metode
13 02 03 00	Spildolie	Forefindes ikke på adressen	
18 02 01 00	Klinisk risikoaffald	Opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage	Godkendt renovatør
02 01 09 00	Kemikalier	Opbevares i besætningsområdet	Godkendt renovatør
20 01 18 00	Medicin (flasker)	Opbevares i besætningsområdet	Godkendt renovatør
02 01 02 00	Døde dyr	Kølecontainer v. udlevering eller DAKA plads	DAKA

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i container indtil afhentning af godkendt renovatør.

Ikke forbrændingseget affald opbevares i kasser i foderlade og bortskaffes til kommunal modtagestation.

Klinisk risikoaffald opbevares i besætningsområdet i brudsikker og tæt emballage indtil afhentning af godkendt renovatør.

Farligt affald sorteres og opbevares indendørs indtil bortskaffelse.

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads ved det vestlige læbælte eller i kølecontainer ved udleveringsrampen.

Kommunens vurdering

Billund Kommune vurderer at ansøger med det beskrevne, håndterer og bortskaffer affald i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Der stilles vilkår til håndtering af affald.

Spildevand

Der er jf. §12 miljøgodkendelse fra 2012 tidligere oplyst følgende vedr. spildevand:

Al spildevand fra driftsbygningerne ledes til gyllebeholderne. Ud fra normtal udgør vaskevand 840 m³ om året. Spildevandet indgår i opgørelserne af brugets gødningsmængder.

Sprøjten påfyldes og rengøres på vaskepladsen. Vand fra vaskepladsen udgør i størrelsesorden 100 m³, som afledes til den nærmeste (den mindste) gyllebeholder.

Det sanitære spildevand afledes til nyetableret nedsivningsanlæg, godkendelsen er meddelt af Billund Kommune den 30. april 2008 efter spildevandsbekendtgørelsens § 281.

Alt tagvand fra både eksisterende og nye tagflader nedsives i jorden. For en stor del af de ældste bygningers vedkommende sker nedsivningen ved udledning på jordoverfladen, mens der er etableret faskiner til nedsivning på de nyeste bygninger.

Det eneste befæstede areal på ejendommen er arealet omkring foderrum og fodersiloer. Arealet er på ca. 3750 m². Der er etableret afløb fra arealet til faskiner. Inden afledning i faskine passerer vandet fra det befæstede areal en bundfældningsbrønd, som ansøger tømmer med slamsuger, når der er behov for det.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen⁷ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

---

⁷ BEK nr. 1469 af 12/12/2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU_E / m^3 og 1 LE/m^3
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU_E / m^3 og 3 LE/M^3
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU_E / m^3 og 10 LE/m^3

Tabel 6. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Lundhedevej 32, som ligger ca. 260 m vest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 665 meter øst for ejendommens anlæg. Der er ca. 850 meter til nærmeste byzone, "Grindsted".

Resultatet af lugtberegningerne for Lundhedevej 28 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	850 m	900 m
B: Samlet bebyggelse	665 m	726 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	260 m	335 m

Tabel 7. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne er i forhold til alle kategorier baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg på 20 %.

I beregningerne for Lundhedevej 28 er det dog uden betydning, om der indregnes tillæg, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 947 meter.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlig, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbring-

ning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra:

Støj kan forekomme fra korntørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, og vil i sig selv medføre meget kortvarige støjpåvirkninger.

Transporter med husdyrgødning kan i højsæsonen, hvor man udbringer husdyrgødningen til marken, forekomme i weekender eller udenfor normal arbejdstid – dette søges minimeret og koncentreret typisk over en kortere periode. Flytning af grise til/fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne, der kan i forbindelse med læsning og håndtering af grise forekomme støj. Denne koncentrerer primært bag anlæggets stalde og det vil ikke være sandsynligt at støjgener fra denne arbejdsfunktion vil genere nabobeboelser.

Ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt kører mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være meget lavt.

Kompressorer til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfordring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor ejendommens matrikel.

Ansøger har afgivet oplysninger om transportomfanget jf. nedenstående skema. Antallet af transporter er sammenstillet med antallet af transporter i godkendelsen fra 2012.

Transporter	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år	Tidsinterval	Hypighed
Lastbil				
Foder	70	104	I normal arbejdstid	2 pr. uge
Dagrenovation	52	52		1 pr uge
Døde dyr	100	150	I normal arbejdstid	3 pr. uge
Brændstof	30	6		1 hver anden måned
Avlsdyr, smågrise og slagtedy.	80	160	I normal arbejdstid	
Affald til genbrug		12	I normal arbejdstid	1 pr måned
Gylle	300	360	Hele døgnet	I sæson
Korn i høstperioden	300	150	Hele døgnet	Primært i høst
I alt	932	994		

Tabel 8: Transport før og efter.

Denne godkendelse tillader en beskeden stigning i antallet af transporter til og fra ejendommen.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener, herunder i betragtning af afstanden til følsomme omgivelser. Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkilder.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997⁸ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Lundhedevej 28 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkilder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne. Ejer anvender i vid udstrækning egne lastbiler til transport, hvilket giver indflydelse på tidspunkterne for afviklingen af transporterne.

For at sikre mulighed for indgreb stilles der vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning. Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Fluer

På ejendommen bekæmpes fluer primært ved at holde en god hygiejne i stalderne. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrus-

---

⁸ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

ninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Besætningen anvender rovfluer i alle stalde.

Rotter

Bekæmpelse af rotter og mus varetages på serviceaftale med godkendt skadedyrsbekæmpelsesvirksomhed.

I ansøgningen vurderes, at håndtering af foder ikke vil medføre nævneværdige støvgener for omgivelserne, da foderet opbevares i siloer placeret udendørs, og da foderet så vidt muligt håndteres i lukkede systemer. Halm opbevares indendørs i foderladen.

Støv fra bedriftens interne transportere samt støv fra de forskellige transportere til og fra husdyrbruget, forventes ikke at blive mere hyppigt forekommende.

Samlet set vurderes det, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabo-beboelser. Arbejdsgange, der kan give anledning til støv, ændres ikke i forbindelse med denne godkendelse.

I ansøgningen oplyses, at der i forbindelse med dyreholdet kan forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Ansøger oplyser, at der foretages rottebekæmpelse og biologisk og kemisk fluebekæmpelse efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Rottebekendtgørelsen⁹.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der er stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Desuden er der stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, samt opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig er der stillet krav om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

---

⁹ BEK nr. 1086 af 18/12/2018 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Lys

Det er oplyst, at ejendommen har belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.

- Der er lys på alle udleveringsramper.
- I vintermånederne er lyset i staldene tændt i minimum 8 timer, jf. Husdyrloven.

Der anvendes lys i staldene indenfor normal arbejdstid, det vurderes ikke at give gener for omkringboende, da der er forholdsvis langt til nærmeste nabo. Ligeledes vil udendørs belysning kun være tændt efter behov og vil heller ikke genere omkringboende.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen efter den ansøgte udvidelse fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde.

Landskabet er åbent med læhegn langs markerne. Den nyeste gyllebeholder er placeret i det åbne land i et område med tilsvarende landskab.

Ejendommen og den eksterne gyllebeholder ligger i et område, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal ikke er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

I henhold til kommuneplanen er området ikke udpeget som skovrejsningsområde, værdifuldt eller uforstyrret landskab, særlig natur, eller omfattet af geologiske, økologiske, eller kulturhistoriske udpegninger. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer, hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Der godkendes et husdyrbrug i eksisterende ramme og uændret drift.

Således er aktiviteterne samlet hvor man kan få optimal udnyttelse af staldanlæg samt faciliteter til foderopbevaring, -forarbejdning, udfodring samt lagre til husdyrgødning. Anlægget fremstår som en stor men samlet enhed der knytter sig til adressen og de aktiviteter der allerede er på stedet.

Staldanlægget fremstår i dæmpede farver, som falder godt i med omgivelserne og det omgivende landskab. Eksisterende velplejede og ældre læhegn omkring ejendommen skærmer de store bygninger i landskabet og bryder de meget lange facader på bygningerne.

Ansøger vurderer, at den aktuelle placering af det eksisterende byggeri ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Kommunens vurdering

Lundhedevej 28 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsfor-

mål, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv. Ejendommen ligger udenfor udpegede områder, som i kommuneplanen er omfattet af retningslinjer af hensyn til naturmæssige, landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og Kommuneplan 2017 - 2029, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området og med det tiltænkte formål.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.

I forbindelse med den almindelige kontrol med den daglige drift kontrolleres de tekniske installationer og hjælpemidler løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsplaner.

Ifølge Billund Kommunes oplysninger er der opstillet følgende olietanke på ejendommen:

Olietank fra 1997 på 15.000 liter. Tanken er ikke længere lovlig at anvende. Tanken står i en bygning hvor den ikke kan fjernes uden indgreb i bygningen. Ansøger oplyser at tanken ikke længere anvendes.

Olietank fra 1986. Tanken er ikke længere lovlig at anvende og skal sløjjes.

Olietank fra 2003 på 5900 liter. Tanken er placeret i maskinhus.

Olietanke skal drives efter gældende Olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med, at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, idet der til kravet om tankpi-

stol tilføjes, at denne kan tillades fastlåst i åben stilling, hvis pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der er stillet vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret bered- skabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet. I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyr- gødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forure- ning fra gyllehåndtering. Der er derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige for- hold.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om det ansøgte projekt kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, her- under områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, ud- peget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som sær- lig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpå- virkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrug- loven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørel- sen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-om- råde og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om na- turbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
  - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og

d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹⁰ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 9.032 kg N/år. Der er ingen meremission i forhold til nu-driften. Meremissionen i forhold til driften for 8 år siden på 2.053 kg N/år.

I ansøgningsystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført. Der er ikke registreret tør natur indenfor 1000 meter fra husdyrbruget.

Naturpunkt	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhestatus
Natura2000 (3)	1	Hedeomr. Ved St. Råbjerg	8 km	0	0	0	Bn
Hede (1)	2	Hede SV	3800	0	0	0	Bn
Hede (5)	2	Hede NØ	5700	0	0	0	Bn
Hede (2)	2	Hede	2600	0	0	0	Bn
Mose (7)	3	Mose	1503	0	0,1	0,3	Bn

¹⁰ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

(4). NH4 skov	3	NH4 skov	850	0,0	0,1	0,3	Skov
(6). NH4 skov	3	NH4 skov	1000	0,0	0,1	0,5	Skov

Tabel 9. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

Der er foretaget beregning på ammoniakdepositionen til enkelte naturområder. I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i naturpunkterne er "Blandet natur med lav bevoksning", bortset fra de potentielt ammoniakfølsomme skovområder, hvor der er anvendt ruheden "Skov". I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er "Landbrug". Billund kommune finder, at de anvendte ruheder er det mest korrekte grundlag.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Det er oplyst i ansøgningen, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition for Lundhedevej 28 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i 1 stk. kategori 2-natur (hede), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer, som har betydning for ammoniaktabet til omgivelserne, bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er ca. 8 km mod sydøst.

Hedeområder ved Store Råbjerg er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet. Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

Da ejendommen er placeret ca. 8 km fra et Natura 2000 område, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. I overensstemmelse med resultatet af beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk (jf. punkt 1 i ovenstående tabel) er det kommunens vurdering, at der i en afstand på 8 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Lundhedevej 28 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 36, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2:

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Da hverken mer- eller totaldeposition på de nævnte naturarealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

850 m syd for ejendommen og ca. 1000 m øst for ejendommen ligger to potentielt ammoniakfølsomme skovarealer (punkt 4, og 6 i bilag 4).

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af na-

turmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakdeposition i begge skovarealer, som viser, at totaldeposition, merdeposition (nudrift) og merdeposition (8-årsdrift) er hhv. 0,0, 0,1 og 0,3 kg N/år til skoven mod syd. Og ved skoven mod øst er disse værdier beregnet til hhv. 0,0, 0,1 og 0,5 kg N/år.

Da hverken mer- eller totaldeposition på de nævnte skovarealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne. Kommunen har derfor ikke fundet det relevant at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om ammoniakfølsom skov, jf. ovennævnte kriterier fra bekendtgørelsens § 2.

Udover ovennævnte naturtyper er der også en del søer i området. Hovedparten af næringsstofflørslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra de tilstødende arealer. Kommunen har ingen gældende retningslinjer for søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹¹ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Lundhedevej 28 eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil Odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandret. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

---

¹¹ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (Lutra lutra)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (Sicista betulina)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer inden for en afstand af 1000 meter fra anlægget. Der er ikke registreret Bilag IV padder i disse søer.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb og søer.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I ovenstående gennemgang er ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT indarbejdet i de enkelte afsnit. Herudover oplyser ansøger følgende:

Valg af staldsystemer

Da der ikke opføres nye stalde, eller ændres i de eksisterende vil det ikke være proportionelt at ændre gulvtype, eller installere gyllekøling i staldene. De eksisterende stalde er indrettet primært med delvis spaltegulv, som er et staldsystem med lav ammoniakemission.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der etableres fast overdækning på nye gyllebeholdere, med mindre, der kan opretholdes et naturligt tæt flydelag. Der skal altid etableres fast overdækning hvis en ny beholder placeres inden for en radius af 300 meter fra nærmeste nabo.

Der er fast overdækning på alle gyllebeholdere. Overdækning reducerer ifølge gældende normer ammoniakemissionen med 50 % forhold til naturligt flydelag.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Beholderne er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.

Der er etableret fast overdækning på gyllebeholderne. Ammoniakfordampningen fra gylletanken reduceres herved med ca. 50 % i forhold til naturligt flydelag.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Ved pålæsning af gyllevogn anvendes læssekran påmonteret gyllevognen, denne anordning suger gyllen fra tanken over i gyllevognen hvilket bevirker at spild undgås.

Transport:

En stor del af udbringningsarealerne ligger tæt på husdyrbruget, hvilket minimerer transporten ved udbringning af husdyrgødning.

Fodring:

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

- Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;
- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring.
- Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Der er faste rutiner omkring levering af foder fra ejers egen foderfabrik.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses den udfodrede mængde løbende til dyrets vækst og behov.

Management

I henhold til BREFF dokumentet er der BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejdsgange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.
- Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som på baggrund af EU's BREF – note "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin, juli 2003" anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrbrugloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på IE-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Lundhedevej 28 er et IE-husdyrbrug og er således omfattet af ovennævnte BAT-krav. I ovenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget er der i de enkelte afsnit redegjort for BAT-krav, der er implementeret som bestemmelser i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, herunder krav vedrørende ammoniakemissioner.

I forhold til de øvrige BAT-krav, jf. ovennævnte referencer, er der i skemaet i bilag 3 foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Denne miljøgodkendelse er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker jf. bilag 3 bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. Husdyrbrugets eksisterende anlæg og drift blev i 2012 godkendt på baggrund af en BAT-vurdering ud fra de dagældende BAT-referencer, og i godkendelsen fra 2012 blev der stillet vilkår om at virksomheden – på tilsynsmyndighedens anmodning - skal redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med disse BAT-referencer, som var opstillet i godkendelsens bilag 3.

I denne afgørelse er der foretaget en revision af bilag 3, således at det svarer til det aktuelt gældende BAT-grundlag. I forlængelse heraf videreføres vilkåret i denne nye afgørelse, således at virksomheden skal kunne redegøre for, at indretning og drift af det samlede husdyrbrug er i overensstemmelse med de oplyste teknikker i det nye bilag 3.

Ophør

I tilfælde af ophør af produktionen oplyser ansøger, at stalde, gyllekanaler og gylletanke, vil blive tømt og rengjort.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår. Dette er i overensstemmelse med krav om vilkårsstillelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1, nr. 12.

Ved ophør af aktiviteter på husdyrbruget finder kapitel 4 b i lov om forurennet jord endvidere anvendelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46, stk. 1. I § 46 er det defineret, hvad der forstås ved ophør. Af § 46, stk. 3, fremgår bl.a., at husdyrbrug senest 4 uger efter driftsophør skal anmelde dette til tilsynsmyndigheden med oplæg til en vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord.

Da disse krav reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, skal der ikke fastsættes vilkår herom i denne afgørelse.

Alternative muligheder

Godkendelsen omfatter fortsat drift af det eksisterende staldanlæg. Der opføres ikke nyt i forbindelse med godkendelsen.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit C og D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16a, stk. 2, oplyse om rimelige alternati-

ve løsninger, som ansøger har undersøgt, herunder væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.

Godkendelsen omfatter udelukkende eksisterende stalde og anlæg. Kommunen vurderer at det ikke er relevant at bede ansøger om en beskrivelse af alternative placeringer.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages yderligere vurderinger af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der med de fastsatte vilkår kan meddeles godkendelse til drift af husdyrbruget, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne sårbarhed og kvalitet, samt
- Drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Det vurderes desuden, ud fra de ovenstående beskrivelser og vurderinger samt ansøgers øvrige oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på flg. punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Eksisterende og fremtidige produktionsarealer
- Bilag 3: BAT-skema
- Bilag 4: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget